

NAMOWA (273) *sb f*

namowa (270), **namawa** [tylko I pl] (3); *namowa* : *namawa LibLeg* (2:1), *BielKron* (41:1), *BialKaz* (2:1).

Pierwsze a pochylone (w tym 2 r. błędne znakowanie), o oraz drugie a jasne.

sg N *nâmowa* (19). \diamond *G nâmowy* (48). \diamond *D nâmowie* (2). \diamond *A nâmowę* (15). \diamond *I nâmową* (41). \diamond *L nâmowie* (4). \diamond *pl N nâmowy* (31). \diamond *G nâmów* (14); -ów (5) *SarnStat*, -ow (1) *MurzHist*, -(o)w (8). \diamond *D nâmowâm* (7); -âm (5), -(a)m (2). \diamond *A nâmowy* (38). \diamond *I nâmowami* (40), *nâmowy* (2); -ami : -y *SkarŻyw* (1:2). \diamond *L nâmowach* (12); -ach (8), -äch (3), -(a)ch (1); -ach *BielKron*, *RejPos* (2), *ModrzBaz*, *SkarŻyw*, *PowodPr* (2), -äch *HistLan*; -ach : -äch *StryjKron* (1:2).

Sł stp, Cn notuje, Linde XVI – XVIII w.

1. *Nakłanianie, przekonywanie do czego; persuasio Vulg, Cn; inductus, persuasus Cn [w tym czyja (94)] (155)* : *MurzHist* I2v; Iuż ia mułzę dla niego łamá pokutowáć/ Gdym go łwoiá namowá nie mogła zołdowáć. *BielKom* F7; Y nye dla czego inłfego thák długo [ożenie] odwołczył yedno iż nyechcyá á namowy mátczyney áby wzdám mogł zbyć *GliczKsiąż* O8v; Y śmiáłá rękę ściágnąć y wrwáć y skuśić iáblká y owocu onego. A niemáiąc ná tym dofyć/ iefzczę zaráżona iádem czártowłkim/ y mężá zaráziłá namowá łwoiá. *SkarŻyw* 261, 142, 207; *CzechEpPORz* *4; *NiemObr* 4, 19; Czego mi tedy łtáteczné namowy/ Niemogły wybić żadná miárá z głowy: [...] To łam dziś wyznam ná łię z práwéy wiáry: Zem był zábłádzil w łwéy niemádréy łpráwie *KochFrag* 27; *WujNT Gał* 5/8.

namowa od kogo (3): *Lecz Polanie mądrzey vdziałan/ Namowy od krola nie czekali KlerPow* 9; *GroicPorz* tv; *SkarŻyw* 131.

namowa do czego (1): *Namowá inłfzych do grzechu ktoregokolwiek. LatHar* 118.

namowa ku czemu (4): *Namowá ku wierney chwale y dzyękowániu. LubPs* ffv *marg*, V3v *marg*; *KarnNap* C2v; iefzczę nigdy przedtym/ [...] nie zdárzyło mi łię ták łnádnie dáć odpowiędzi/ ná W.M. łwego M. Paná/ namowy/ ku przyłtániu moiemu do nabożeńłtwá Rzymłkiego *CzechEpPORz* *2.

W połączeniach szeregowych (5): *GroicPorz* tv; *RejAp* 112v; *RejPos* 266; nic im niepomogło kazánie/ y namowy wiele łwiętych/ y vczonych káplánów y mnichów: y pogrołki wrzędowe łpráwić w nich nie nie mogły. *SkarŻyw* 235, 179.

W przeciwstawieniu: »namowa ... groźba« (2): *CzechRozm* 67v; Ani tedy iákie łágodne namowy/ áni łurowa groźbá/ wiáry prawdziwey/ w człowieku łpráwić nie może *NiemObr* 15.

Zwroty: »cisnąć namowami« (1): *Ayezlyby kxyuze yego myłofcz chczyal t.m. ku themv czyłłnucz wołyu abo namawamy łwymy yednak t.m. tego czynycz nyeracz LibLeg* 8/133v.

»namowám miejsca nie dáć« = *nie usłuchać* (2): włchakołch, on namowám thakowym yego myeyłcza nyedayacz wpołługi the nyebefłpyeczne wdacz łziá nyechczyal *LibMal* 1546/111v; *MurzHist* C3v.

»namowy mieć [od kogo]« (1): W domu tedy ich miełzkáiąc/ częłte namowy miáłá od nich. *Przyzwol/ mowiły/ Doroto Cefarłskiemu rołkazániu SkarŻyw* 125.

»namowami odwieść (a. odwodzić) [od czego] zwieść (a. wywieść) [z czego]« = *persuasione deludere Vulg* [szyk zmienny] (5:3): *Leop 2.Par* 32/15; *RejAp* 141v; [kápiącá się *Zuzannę dwaj starcy*] dziwnemi namowámi chcieli iá zwieść z onego zacnego przedłięwzięcia iey *RejZwierc* 201v, [203]; *námawamy/*

odwieść go od ftárożytney powfzechney wiary Chrześcijánfkiey chćiano. *BiałKaz* I3v; *CzechRozm* 67v; *SkarŻyw* 179; *WujNT* 697.

»namowami odwrocić [kogo od kogo]« (1): bo thego Maurycego rádą/ niebofzczyká iego Dziadą Ierzyká/ zálie namowami fwemi odwroćila od Luterskich Kfiążąt. *BielKron* 220v.

»namową przyciągać« (1): Mnichy tákże do fwe⁸⁰ kácerftwá pierwey łágodną námową Cefarz/ potym mocą przyciągał. *SkarŻyw* 300.

»namową przywieść (a. przywodzić); przywiedzion namową; namowa przywiodła« [w tym: do czego (4), ku czemu (4), na co (2), iż] [szyk zmienny] (9;1;1): *WróbŻółtGlab* A3; *Thamze* ftoyacz oblicznye Ian Vylyenczik [...] zeznał ze [...] Iacuba ze Lwowa ku fałfchiwemu fzwjadecztwv przeciwko fcheraphedinovi Thurkovi namowamy fwymy yeft przywyodl *LibMal* 1548/144, 1548/138v, 144; *MurzHist* E3v; *RejAp* 112v; *Namowá* ludzka y ręká Bofka/ iáko go do wzgardy świátá y zakonnego ftanu przywiodła. *SkarŻyw* 508 marg, 457; *StryjKron* 722; *OrzJan* 9; *KlonWor* 67.

»przywolić (a. przyzwalać), przystać namowam« [szyk zmienny] (4:1): *LibMal* 1548/145v; ieftem zwyżon nieborak/ przyftałem ie⁸⁰ námowám/ vczynilem Diabłu kwoli *MurzHist* N2, K3; *LubPs* Y; A niektórzy iednák przyzwalali namowam [persuadebantur dictis]/ á niektorzy niewierzyli. *BudNT Act* 28/24.

»(u)czynić [co] z namowy, za namową« [szyk zmienny] (8:3): A thą kradzyełz vczynyl znamowy y zwyadomofzczyą Marczina parobka, [...] kthori za domem gdi kradł stall na ftrazi *LibMal* 1547/136, 1544/80v, 1546/120; *Diar* 76; *Władziław* Krol Węgierski y Polfki wypowiedział Turkom przymierze/ áto vczynil znamowy Papielkiewy. *BielKron* 245, 201, 228, 316v, 458v; *Zá* tymi namowami on ftárułzek miły/ [...] czynil tę poftáwę/ Ze fie z nimi wdác niechciał więcey w żadną fprawę. *HistLan* D3; *Theodofius* Rzymfki Cefarz/ zá namową Ambrożego [impulsu Ambrosii] Bifkupá Medyolánfkiego/ vczynil tę vftáwę *ModrzBaz* 80.

»namową ułović« (1): Ledwie byli pięć dni mniłzy oni ná wygnaniu/ á iuż kazał ie záfie ná zad [...] przyprowadzić : áby ie namową vłović ábo okrutnymi mękami zniewolić mógl. *SkarŻyw* 300.

»namową zmiękczyć, wzruszyć« (2:1): *BielKom* Fv; Cefarz chcąc ie ofzukác/ poftał do nich niektore zdryce do więzienia: áby ich fami od siebie nie od krolá namową do tego zmiękczyli/ áby Chrześciánfką wiare porzucili *SkarŻyw* 131, 151.

»namową, przez namowę zwieść (a. zwodzić)« [szyk zmienny] (3:1): gdy iuż króle zwiodła namowami chytremi á oblefnemi fwemi/ co tá iey zołtość známionuie/ iuż ino ludzi poila winem plugáftwá fwego *RejAp* 141; *SkarŻyw* 368; fłułnie fie káždy ma ftrzedz Lutrá/ Kálwiná/ [...] áby fie nikt zdrádliwemi ich namowami nigdy nie dał zwodzić. *WujNT* 520, 645.

Wyrażenia: »namowa cygańska« (1): Nie przywodź ludzi ná to/ fwoim fłowem płonym/ Y namową Cygánfką/ fumieniem przeltronym/ Zeby przyftáli ná fałz z wymą fwoią znáczną *KlonWor* 67.

»namową diabelską zwyciężony« (1): Anániałz Bogu był pieniądze poślubił: z ktorych potym/ námową dyabelfką zwyciężony/ viał iákąś czątkę *WujNT* 415.

»długie namowy« (1): Po długich tedy namowach dał fie Olgerd do fłułznego iednánia y przymierza náklónić *StryjKron* 421.

»namowy dobre« (1): ktemu ferce i wolą iego ciągnął/ aby przyzwolił námowám dobrém i panu Bogu vfał *MurzHist* K3.

»dziwne namowy« (4): *RejZwierc* 201v; *BiałKaz* I3v; Gdy Iuliáná Itawiono Márcynianowi/ dziwnymi go namowámí vżywał/ aby Chryštuła odłtąpił. *SkarŻyw* 179; Syná dziwnemi namowy y fieroctwá fwego przekładánim y máćierzynfkimi łzami od wiáry S. odwieść niemogł. *SkarŻyw* 179.

»łagodne namowy« [szyk 5:2] (7): *NiemObr* 15; *SkarŻyw* 207 [2 r.], 300; Papież [go] namowámí łagodnymi y rozgrzeźenim od przyłięgi do niefczęłliwey woyny przywiodł. *StryjKron* 722. Cf »przez łagodne namowy«, »z namowy łagodnej«.

»namowa miękka« (1): od tego czáfu/ áni namowá miękka/ áni ostra: áni świeże rozgi niepomogły: áby on domowy iad/ [...] przypuścić w ferce chciał. *SkarŻyw* 371.

»(chytre a) obleśne namowy« [szyk 1:1] (2): áni obleśnemi namowámí fwemi/ áni tym fáłefźnym winem fwoim nie mogła ich zwieść *RejAp* 141v, 141.

»omyłna namowa« (1): Niechże was thedy niezwodzi Ezechiałz/ áni omyłną namowá z rozumu nie wywodzi/ á tełz mu niewierzćie [*Non vos ergo decipiat Ezechias nec vana persuasione deludat*]. *Leop* 2.Par 32/15.

»namowa ostra« (1): *SkarŻyw* 371 cf »namowa miękka«.

»przeciwne namowy« (1): [*Paweł św. napomina wszystkich, aby w wierze trwali*] nie dbáiąc nic ná przeciwne namowy haeretyckie/ y ná wżytkio prześládowánia świeckie y łzátáńłkie. *WujNT* 518.

»namowy święte« (1): wżelakiem go obyczaiem nadrogę zbawienną przywieść vsiłował/ nietilko namowami świętemi/ ale tełz i łám się za nim náboźnié ku panu Bogu modłąc *MurzHist* E3v.

Szeregi: »dary (i) namowa, (pogrozki)« [szyk 2:1]: Tego/ óciec iego Arryánin/ dáry/ namowá/ pogrołkami/ zwieść chciał: áby fię do onego kácerłtwá wrocił. *SkarŻyw* 368, 457; *CzechEp* 14.

»namowa i napominanie« [szyk 1:1] (2): Nápominánie y namowá ku Spowiedzi y Pokućie. *KarnNap* C2v; *CzechEpPorz* **4v.

»obietnice i namowy« [szyk 2:1] (3): á przedfię fię nie dał żadnemi namowámí y obietnicámí odwieść od oney przyłtoyności fwoiey. *RejZwierc* [203]; *WujNT* 690. Cf »na obietnice i namowy«.

»pokusy, namowy« (1): dziwne nań pokuły/ dziwne namowy oto przychodźmy *BiałKaz* I3v.

»namowa i prośba« [szyk 3:2] (5): poczał vżywác wżytłkich prośb/ wżytłkich namow/ wżytłkich chytrości/ áby iá przeciwko łobie vczyłnił łłonną. *GórnDworz* Bb2v, O7. Cf »na prośbę i z namowy«, »za namowá i prośbą«.

»rada i (ani) namowa« (2): Widząc lud ná fię bárzo zwaśniony/ ktory fię iułz rádą áni namowá żadną viąc niemogł: vćiekł z miáłtá *SkarŻyw* 273. Cf »z rady i namowy«.

»(nie) słowa i (ani) namowy« [szyk 4:1] (5): Owa tám było y fłow dofyć/ y namow wymyłłonych/ prośb żáłobliwych siłá *GórnDworz* O7; *SkarŻyw* 207; *SkarKazSej* 671a; *KlonWor* 67. Cf »przez namowy i słowa«.

Wyrażenia przyimkowe: »dla [czyjej] namowy« (1): [*mnisi*] chytrościami fwymy łudzi ná łpowiedziach zwodzą/ ktorzy dla ich namowy imo fwe powinowáte do kościołow dobrá fwoie odkázuią *BielKron* 204.

»na namowę [(czyjā)]« (10): na tąłch namową vkradł śwemv Gólpodarzewi trzy wyertelye owíłła wítodolye. *LibMal* 1544/93v, 1544/88v, 93; *KromRozm III B*; *LubPs Rv marg*; *BibRadz I 2c marg*; *WujNT* 658.

~ *Wyrażenie*: »na przyjacielską namowę« (1): a wždy załáłką Bożą na przyjacielską námowę/ ku łáłce Boży przyłzli *MurzHist* 13.

Szeregi: »na obietnice i namowy« (1): Pamiętái dobrze/ abyś łobie zamałá rzecz niemiál/ ielli bysię [...] na czyie grozy abo obietnice i namowy/ niewiernie się przeciwko panu i prawdzie iego zachował *MurzHist* M2.

»na namowę i poduszczenie« (1): [nędzny człowiek] na przyiaćiół śwych przekłętą namowę i dułznego nieprzyiaćiela podułzczenié/ vmyślił wzyłtko odwołác *MurzHist* C3. ~

»przez namowę« (5): głowę [Syby] przez namowę iedney niewiálty Ioábowi z miálłtá wydano/ á on telz oblężenie rópuścił. *Leop 2.Reg* 20 arg; *BielKron* 365v.

~ *W przeciwstawieniu*: »przez łagodne namowy ... gwałtem« (1): co nie może być/ przez łagodne namowy/ gwałtem y mocą wyciłńác [by] fię mogłó. *NiemObr* 14.

Wyrażenia: »przez łagodne namowy« (1): *NiemObr* 14 cf *W przeciwstawieniu*,

»przez słodkie namowy« (1): Bo to ich włáłny obyczay/ przez słodkie namowy y wydworne słowá zwodzić fercá prołtych á niewinnych ludzi. *WujNT* 645.

Szereg: »przez namowy i słowa« (1): *WujNT* 645 cf »przez słodkie namowy«. Cf »przez namowę zwieść«

»z namowy« [w tym: czyjej (36)] (39): Item Calynowey na Wynarach podułchką vkradł znamowy kuthka kthori thełz thu łzyedzi *LibMal* 1545/105v, 1548/148; *GliczKsiąż B3*; Neron ná ten čás Krześciany mordował rozmáitemi mękámi/ z namowy inych. *BielKron* 142v, 15v, 95, 165, 166v, 185v (16); *PapPan Hh3v*; *POPIEL WTOry*/ tákiłz też/ od Myłzy ziedźiony: Ze Stryie ná czći potruł z namowy złey Zony. *KlonKr A2v*; *SkarJedn* 130; *SkarŻyw* 492; *CzechEp* 13.

~ *W przeciwstawieniu*: »nie z jedno ... jedno z namowy« (1): [Ulrykus pisał do cesarza] áby mu odpuścił przewinienie wymawiáiąc fie/ iż to nie złwey chući vczynił/ iedno znamowy niektórych. *BielKron* 228.

Wyrażenia: »z namowy ludzkiej« (1): ále fię y w tákich [Bóg] nie kocha/ ktorzy tylko z namowy ludzkiej á nie z vprzeymoćci fercá śwego/ [...] do nabożeńłtwá przyłtępią. *NiemObr* 15.

»z namowy łagodney« (1): [księżna Anastazyja] álbo z ftráchu álbo z namowy łagodney iemu w Małżeńłtwo przyzwoli *StryjKron* 712.

Szeregi: »z namów a z pochlebstwa« (1): y iedli z nimi chleby bálwánom ofiárowáne/ z namow á s pochlebłtwá białych głow onych. *RejAp* E3.

»z namowy i porady« (1): [Władzislaw monarcha III] z namowy y porády śwey żony Kriłtyny Rzecz półpolithą źle dzierzał. *BielKron* 354.

»na próbę i z namowy« (1): [Kazimierz Sprawiedliwy wybrany przez panów na monarchę] ktorzy fie łtego bárzo wymawiál [...] włzáłkze ná próbę y z namowy ich przyiál. *BielKron* 356.

»z przymuszenia albo z przyłudzenia, albo z namowy« (1): (*marg*) MniŹy nie dźiedziczą. (-) WyiawŹy by ktorzy w dziećinŹtwie s przymuŹzenia albo z iakięgo przyłudzenia albo z namowy do Kłafztorą wŹtąpili. *GroicPorz* gg2.

»z rady, rozkazania i namowy« (1): Slachethnego Maczieya Lewyna [...] wdomu yęgo włafzным we Źzpyaczki zabill, zrady roŹkazanya y namowy Barbary the⁸⁰ tho Lewina malzonky *LibMal* 1548/145. Cf »(u)czynić z namowy«. ~

»za namową [w tym: czyjł] (15)« = *hortatu, impulsu Modrz* (22): Za thłch thedi namową naczał yufch o goŹpodinyey miŹlycz, y Richlo potym chcziall oną Źzyekyerą Źprzłthnacž *LibMal* 1543/76v, 1544/80v, 1548/139, 1549/ 150v [2 r.], 1551/161, 1552/167; *HistLan* C4v; *ModrzBaz* 21v; PrzeŹtawłły onęgo niepoczćiwęgo żywotł/ zł namową ięgo *SkarŹyw* 107; *ZapKoŹcier* 1580/16.

~ W *przeciwstawieniu*: »za namową ... wolno« (1): IuŹ teŹ tho nłłz Cincius drugi zacny PolŹki. AcŹ nie tłk zł namową iłk Cincius biye/ Bo iłk cŹłowiek poczćiwy wolno łobyę żyie. *PaprPan* Aa2v.

Wyrażenie: »za chytremi namowami« (1): nie przeŹtłł tłk długo okołó nięgo figłowłł/ Źę gi zwiodłł ł zdrłdŹilł/ iŹ Źie wniolł zł chytremi namowłmi ięgo/ ł przeŹtłłł ono przykazanie Płnł Źwego. *RejPos* 49.

Szeregi: »za namową i naprawłł« (1): Nie trzymam tego o Źadnym wczćiwoŹ y cnotę miłuiłcym/ choćiż Źię z nłmi w wierze nie zgadza/ łby to kiedy/ komu k woli/ łbo zł czyiłł namowł y naprawłł/ przeciw nam młwić miłł. *CzechEp* 12.

»za namową i perswazyłł« (1): poŹtłnowiwlŹy przymierze miedzy łobłł/ WłłdyŹłw ię złamałł/ zł nłmowł y perŹwazyłł *PapieŹł* *Phil* O4.

»za namową i proŹbłł« = *consilio atque petitionibus JanStat* (2): Zł namowł rad nłłłłch y proŹbłł poŹłow ziemklich/ wchwalililŹmy woynę łłbo ruŹzenie poŹpolite *UstPraw* K3; *SarnStat* 117.

»za przyczynłł albo za namowłł« (1): A niewiem by theŹ wiele kroć nie zł przyczynłł łłbo zł namowłł niebogoboynych Prokuratorow/ kthorzy chcłc y myto więtlŹe od Princypłłł Źwego otrzymlł [wiodłł *stronę swoię*] *GroicPorz* z3v.

»za namowłł a rozumnemil wywody« (1): Owa zgołł/ ięfli zł namowłł/ ł rozumnemil wywody/ złczłc Źie/ y poŹtłnowiłł w płnie cnoty młiłł/ czy zł zwyczłliem. *GórnlDworz* Hh3v. Cf »(u)czynić za namowłł«. ~

a. *Nakłlanianie do grzesznej miłłŹi* [w tym: czyja (3)] (4) :

W przeciwstawieniu: »namowy ... pogroŹki« (1): *RejZwierc* 201v cf *Zwrot*.

Zwrot: »namowami uwieŹłł« (1): A gdy wyrzeli onę dziwnłł ŹłłłŹ iey/ iŹ Źadnemil namowłmi iey wwieŹłł nie mogli/ wnet Źie iłko zli do pogroŹek rzućili *RejZwierc* 201v.

Wyrażenia przyimkowe: »przez namowy« (1): [*Helena*] zdrłdŹiwlŹy męŹłł włłŹciwęgo/ Z ięchłłł przez namowy goŹćiłł wŹzetęcnęgo. *KochDz* 104.

»za namowłł« (1): Thamze przilchethłłchi bill weŹłł stymy nyewyłłthamy y zoŹthal tham na nocz, y Źpal Źłamłł zilyna za yei namowa *LibMal* 1544/88v.

W przel (1) : O zmłrłłki/ o ŹłłłŹi/ bywayćie co přęćy/ Owa włłłł namowy bęđł włłłłł więćy. *KochFr* 105.

b. *Knowania, konszachtly* (1) :

Wyrażenie przyimkowe: »przez namowy« (1): Przes Glinfkiego namowy Smolinfko odpádo. *MycPrz* I B4.

2. *Wypowiedź, mówienie, przemówienie; sermo PolAnt; oratio Modrz [w tym czyja (16)] (52) : MurzHist* Dv, T2v; [*posłowie*] szli ku panom, a na ich namowy, ktore im oni szterzej senatorow powiedzieli, takową odpowiedź uczynili *Diar* 39; O yák fą wdzyęczne namowy thwe moy Pánye miły/ Bo fie práwye w wfcyech moich nád miod rozfłodziły *LubPs* bb4; Serwilius przeciw temu/ drudzy záfię przeciw iemu/ były rozmáite namowy porządkiem. *BielKron* 107v; Kroi przedfię fwoim dobre ferce czynił námowami fwemi *BielKron* 353v, 27v, 201v, 204; Rozumiey kázdy temu/ że záwždy złemu więcey ftrách odeymie niżli profta namowá. *RejAp* 165; *RejPos* B2; *BiałKaz* M; Táką namowá która z łobą miálá takie ziówienie/ nie zniewoloną myfl fwoię/ ále bárzo wolną wolą pokazał Apoftoł *SkarŻyw* 81; *SkarKaz* 548b.

namowa do kogo (4): poćiechá y namowa do rodzicow w śmierci dziattek fmeęcących fię *SkarŻyw* 195. Cf »(u)czynić namowę«.

namowa od kogo (1): A iż to były IchM namowy od WM wszech ku nam, abyśmy o obronie namawiali, nic inego nie wtrącając *Diar* 40.

namowa ku komu (6): *Diar* 40; Ku wżitkiemu kołciołowi páńfkyemu namowá. *LubPs* ff4 marg, aa2 marg, aa5 marg, ggv; Zámknienie á namow[á] ku dobrym towarzysom. *RejPos* Ooo5v; [Przy tym tu jest namowa krotce položona ku wszem dobrze żywiącym krześcijanom. *RejKat* 3].

namowa przeciw komu (1): Acz mówią iż ich Witołd nie przymusił woyną/ Ale przeciw Krzyżakom namowá przyfłoyną. *StryjKron* 507.

Ze zdaniem dopełnieniowym [aby] (3): *Diar* 40; Namowá ku młodziyenyafzkom/ áby fie z młodu zápráwowáli w pilne fłuchánye fłowá Bożego *LubPs* aa5 marg, aa2 marg.

W połączeniach szeregowych (4): Iefliż oney ich namowy/ náuki/ y nápomínania zwierzchowneho/ fam Bog ná ferce piáfć nie będzie *CzechRozm* 111v; Kázdy tedy ile może/ áłbo namowá/ áłbo rzeczą/ áłbo rádá [*vel oratione vel re vel consilio*]/ áłbo zwierzchnością/ áłbo prózbámi/ áłbo mocą pánowánia/ niech fię o to ftára *ModrzBaz* 66v, 53, 53v.

Zwrot: »(u)czynić namowę« [*w tym: do kogo* (3), *komu* (1)] [*szyk zmienny*] (5): Przytym zámyfliwfzy fie w tym s pilnościá o nich/ Vczynił tymi fłowy tę namowę do nich. *RejWiz* 1v; *RejPos* 183v, 259, [308]v; *BudBibKaw* Av.

Wyrażenia: [»jedwabne namowy«: [*Aleksander*] troché zmiefzkał/ ciefząc iá [*Helenę*] fwymi łágodnemi fłowy/ á iedwabnemi namowámi. *HistTroj* C5v.]

»łágodne namowy« = *pochlebstwa; blanditio, facetiae blandulae* *Modrz* (2): zártý/ trefne powieści/ łágodne namowy/ á ktorego wieku/ ktorego pogłowia nieplugáwią? *ModrzBaz* 53v, 53.

»łaskawe namowy« (1): *RejPos* 274v cf »głos a namowy«.

»miłe namowy« (1): Temi tak bárzo miłemi namowámi Iudałzowemi/ [..] będąc vtwierdzeni/ vmyfili żadnych obozow niefthánowić *BibRadz* 2.*Mach* 15/17.

»wdzięczne namowy« (1): *RejPos* 259 cf »kazania a namowy«.

Szeregi: »głos a namowa« (1): Ian s. powieda o wdzięcznym głowie á bárzo o łáfkáwých namowách Páná fwego/ iż iuż miłościwie opowiedác raczy wżemu fwiátu thego miłego á wdzyęcznego fynaczká fwego. *RejPos* 274v.

»namowa i język« (1): Namowá fwoią y fłodkim ięzykiem boiazń Bofką w poddane fwe wmawiał *SkarŻyw* 484.

»kazanie a namowa« (1): Támże potym raczył czynić wielkie kazánia a bárzo wdzięczne namowy fwoim wiernym *RejPos* 259.

»namowy i napominania« (1): A to/ ná one częłte namowy/ y nápomínánia W.M. ktorcm z początku przepomioná, *CzechEpPorz* *4v. [*Ponadto w połączeniu szeregowym 1 r.*].

»namowy i pismo« (1): [*pocziwy człowiek niech niszczy niecnoty marne tego świata*] álbo thákież wczćiwemi namowámi fwemi/ álbo y písmem iefli może być/ áby ie ini tákżß tego przełtrzegáli. *RejZwierc* 23v.

»relacja a namowa« (1): A nawięcey o ty sejmiki proszą dla wynalezienia i zezwolenia sądów i sądzy, ktore by sobie szlachta z relacyj a namow IchM panow a Rad Koronnych, gdy im na tych to sejmikoch oznajmią, postanowili *Diar* 80.

»słowo, namowa« (2): *MurzHist* N3v; Ewányelistá nie piłze nic o tym/ áby tá nędznicá miałá iákie fłowá/ ábo iákie namowy/ ábo modlitwy czynić do niego *RejPos* 308v.

W przen (1) :

Zwrot: »namowá radzić« (1): [*wojenne sławne sprawy jedni mowq, drudzy malowanim ku naśladowaniu przywodzq*] Bo do czego fłowá namowá rádzą/ zá to tefz málowanie táiemnie brác fię każe. *SkarŻyw* 206.

a. *Krótkie wyrażenie o głębokiej, pouczającej treści, sentencja, maksyma; clausula, sententia, sententiola* *Mącz* (7) :

Szereg: »sentencyja, (a, albo) namowa« (7): *Selectae brevesque sententiae*, Wybráne fentencie á namowy. *Mącz* 188b, 196d, 259a, 331d, 383a [2 r.], 493a.

b. *Opinia, zdanie o czym; sententia* *Mącz* (6) : wżytki namowy mądrości ludzkiej kthore fię z rozumem zgadzáią/ wnet wftąpią prołtoćie á głupłtwu Bożemu *GrzegRóżn* A2v.

namowa o czym (1): nie widzi się posłom potrzebno, aby mieli co o obronie kończyć, pokiby o tej domowej namow Ich M-ci nie wiedzieli. *Diar* 43.

Zwrot: »namowę powiedzić« (1): powiedzyał im pofelłtwo w ktorym Antenorá fłał do Greciej/ y iáko go odpráwili/ áby ná te fwoie namowy zgodliwemi głofy powiedzieli *BielKron* 55v.

Wyrażenia: »obłędliwa namowa« (1): *Errans et vaga sententia, cui certa et stabilio opponitur*, Niepewne mniemanie/ obędliwa namowá. *Mącz* 473b.

»rozmaite namowy« (1): Gdy w Aufzpurku ná Seymie niemogli fię zgodzić około wiáry/ rozmáitemi namowámi/ wybráli tedy z obu ftron po siedmi mężów/ áby ci fpolná rozmowá przyfzli k fobie w iedność *BielKron* 208.

»wątpliwa namowa« (1): długo fię z wátpliwymi namowámi Pánowie Litewfcy/ Rułcy/ Zmodzcy/ y Wołyńfcy wiefzáli/ dziwnie y rozmáicie myłłac *StryjKron* 567.

c. *Rozprawa, wykład (1)* : O Szkołach ná infzem mieyfcu namowę mieć będziemy [erit nobis alius dicendi locus] *ModrzBaz* 12v.

3. *Narada, rozmowy, rokowania; disputatio Modrz; actio JanStat (53)* : O wieś ze Nakla nie odmawiał ale trzeba pierwey namowy quib^{us} m^{un}dis postąpić. *ActReg* 85, 149; ná cofmy byli po części ten Séym fłóżyli/ y czáfu obiema ftronam do tych namów vžyczyli *SarnStat* 1001, 42.

namowy około czego (5): *LibLeg* 11/76v; gdyby namowy około religiji i tej władze Panow Duchownych dłuższe być miały, tedy my opowiedamy *Diar* 30, 84; *BielKron* 58; *SarnStat* 1001.

namowy między kim [w tym między sobą (3)] (4): *Diar* 31; *BielKron* 124v; tákiełmy nižéy opifáne Tráktaty y namowy między fobą vczynili *SarnStat* 1019, 1155.

namowa z kim (7): *LibLeg* 11/76v; Słyżąc to Achilles [...] począł z Greki około niepotrzebnych walek namowy czynić *BielKron* 58, 208; *SkarJedn* 381; *NiemObr* 160; *SarnStat* 410, 516.

namowa o kim, o czym (10): Czelne lifty, o ktorych na kilkv Seymiech przeminęlych namowy bivaly, izbi niepotrzebne a rzeczi poľpolitey fskodlive byli podniefione *ComCrac* 12v; *Diar* 31, 78, 91; *BielKron* 211; *SkarJedn* A5; *ModrzBaz* 137; Ale oto Helenę widzę: co też teraz Niebogá myfli/ wiedząc/ że dziś o niey w rádzie Ołtáteczne namowy *KochOdpr* B; *ActReg* 73; *SarnStat* 1146.

Zwroty: »namowy mie(wa)ć« (10): namowy między sobą mieli dlatego, aby do powiatow to odnieść i sprawę dać umieli *Diar* 91, 31 [2 r.], 44; tákeś był zemną zmović raczył: iześ mię [...] do siebie ze Lwowá ná wolny čás y mieyfce przyzwąć á známi o rzeczách zbáwiennych námowy mieć miał. *SkarJedn* A5; *NiemObr* 160; *SarnStat* 1037, 1057, 1186, 1216.

»namowy (u)czynić« = *obradować (8)*: *LibLeg* 11/76v; wszyćko na iny czas odłóżywszy w dalszych potrzebach koronnych około pokoju namowy czynimy radzi i już kończymy. *Diar* 84; złóżyłfmy čás ná dzień 24. Czerwcá/ áby fie towárzyfze ziócháli do Smákaldyey/ á o wżytkich rzeczách namowy czynili *BielKron* 211, 58, [332²]; *SarnStat* 410, 1019, 1146.

»w namowy wstępować« (1): dlya thegołfzmi syem zlozily abi bila zobvdwv fthron fprawyedlywołcz czyniona yedno yłch wzadne namovi włthapowacz vamełfzmi nyerołkazaly *LibLeg* 11/161.

Wyrażenia: »długa (a. krotka) namowa« [w tym: po ... namowie (7)] (8): Po długiey namowie/ dopuścił Senat ludu prołtemu wybrać dzyefięć mężów *BielKron* 119, 124v, 208; owa po krotkiey namowie/ ná tho fie zgodziły *GórnDworz* Zv; *RejPos* 343; To gdy tám Burmiłtr z Rádą pilniey rozważáli/ Po długich fwych namowach ten dekret wydali *HistLan* F2v; *StryjKron* 315, 360.

»namowy pospolite [szyk 2:1] (3): y zgoła nic fię nam co w poľpolitych námowach poczniemy nie dárzy *PowodPr* 19; káždy zwas [!] oľobne namowy poľpolite do fwey priwaty poćiąga *PowodPr* 78, 72.

»proźne namowy« (1): poľłowie od miałth powiedzieli/ yž to fą proźne namowy nie tho nam nieprzyniefie/ iedno nieprzyiaźń pánow zwierzchnich *BielKron* 210.

»spolne namowy« (1): *ModrzBaz* 137 cf »dysputacje abo namowy«.

»wolne a niewołą nieścińione namowy« (1): iefł y Celárz obecny/ á świádek tego y executor co káplani Boży fłánowią: fą wolne á żadną niewołą nieścińione namowy. *SkarJedn* 288.

Szeregi: »dysputacje abo namowy« (1): drugich też podlełfzych fłanow dísputacje, ábo fpolne o tem namowy [*inferiorum ordinum disputationes*]/ wiádomo mi były *ModrzBaz* 137.

»namowy i porady« (1): á potym po długich namowach y porádach/ ktore tráctowali około zepfówanía tey Nawy/ posłał mężá zacnego y walecznego Surminá/ ze ítem wićin y łodzi *StryjKron* 315.

»porozumienie i namowa« [szyk 2:1] (3): Siłábj lię ípráwiło w namowie y dobrym záchowaniu y towárzjítwie z Władjkámi Rułkimi/ y w porozumieniu z Pány Świeckimi Greckie⁸⁰ nabożeńftwá. *SkarJedn* 381. Cf »za porozumieniem i namowami«.

»rada i namowa« [szyk 3:1] (4): Papież ma około siebie Kárdynały/ ktore z krolmi/ y z Książęty zrowná/ z ktorými też miewa fwoie rády/ y namowy *NiemObr* 160; *SarnStat* 410, 1216. Cf »za radą i namowami«.

»rzeczy i namowy« (1): w rzeczách y namowách póspolitych á powážnych porządku y ítátku niemálfz *PowodPr* 72.

»traktat i namowa« [szyk 5:1] (6): między poddánemi nálfzemi Stany Koronnemi/ á Pofły z Wielkiego Księctwá Litewfkiego tráktaty y namowy ípólne były ná tym Wárfzáwfkim Séymie/ około Vniiey á Ziednoczenia tych dwu narodów *SarnStat* 1001, 1019, 1037, 1057, 1186. Cf »dla namów i traktatow«.

Wyrażenia przyimkowe: »dla namowy« (1):

~ *Szereg*: »dla namów i traktatow« (1): biskup iechał dla wolnieyszej y bezpiecznieyszej rozmowy, ato dla namow y Traktatow, iako spoiny pokoy zachowac. *ActReg* 148. ~

»za namowá« (4): Wielkim Kfiędzem za namowá obrán Bo fie o to pilnie ítarał nálfz pán: Aby kfięctwo w tym rządzie zoftawił *KlerPow* 9.

~ *Wyrażenie*: »za namowami między sobą mianemi« (3): zá ípólnym porozumieniem y namowámi między sobá miánemi/ [...] ítátutá/ zwyczáie Koronné/ [...] przyiymowali *SarnStat* 1155, 1146, 1211.

Szeregi: »za porozumieniem i namowami« (2): Iuz tedy teraz *exnunc* zá ípólnym porozumieniem/ y namowámi między sobá miánemi/ y wielekroć powtarzánemi/ práwá przywileie/ Státutá/ zwyczáie/ póftępek práwá/ y Seymowé Conftitucię Koronné/ przyimuiá *SarnStat* 1146, 1155.

»za radą i namowami« (1): zá ípólná radá y namowámi przez niektóry čás miánemi/ [...] póftánawiamy [*abyśmy księstwo zatorskie i oświęcimskie do Korony przyłączyli*] *SarnStat* 1211. ~

4. *Uchwała, postanowienie, wyrok; sententia Mącz* (13) : Ítem yfch thu v kroya yego myłofzczy wpołrothku wfythkyey rady yego kroyewfkyey myłofzczy, yeft thacowa namowa vdzyalana *MetrKor* 38/287; *ActReg* 20; Gdzieby też co naglégo było/ coby kłęfkę/ álbo ízkodę iáká woýfká R.P. [...] poćiągáć mogło/ y bez namów wízelákich Rotmíftrozówfkich y Porucznicych/ może winného íkárác *SarnStat* 437.

namowa czego (3): *Diar* 95; bacząc iz toskutku swegobrac nie mogło, do namowy zwykłego Procefsu vciekaiá się. *ActReg* 19, 20.

namowa o czym (1): Także y o tym, która ziemiá piérwéy wotuie ná Séymie, y o tym zdami fie iest namowá. *SarnStat* 1049.

Zwrot: »namowę uczynić« (1): Czego może ná póspolitym Synodzie namowę wczás wczynić/ y pomoc námowioná w rękú fwych pogotowiu mieć. *PowodPr* 84.

Szeregi: »nie tak namowa jako egzekucja« (1): InŹe tákowe rzeczy/ Źwieckiey nieták namowie iáko exekuciey Źkuteczney zoŹtáwuię. *PowodPr* 78.

»wyrok a namowa« (1): Tendunt in diversum sententiae, Roźne Źobie Źá wyroki á namowy. *Mącz* 444a.

Wyrażenia przyimkowe: »wedle namowy« (2): [*Król*] ŹpilnoŹciá rzeczy wŹzytkie ná Seymie námienione Źpráwował: przodkiem wedle namowy do krolow KrzeŹciáńŹkich poŹłał *BielKron* 305v; *ActReg* 150.

»za namowá« (1): sprawiedliwego rozsádku, et finalem decisionem potrzebuięmy. iako na pewnym roku, ktory za namowá yspisem stanów Koronnych tu peremptorie mámy *ActReg* 41.

Synonimy: **1.** napominanie, perswazyja, poduszczenie, porada, proszenie, proŹba, rada, radzenie; **a.** pokusa, przyŹudzenie, wabienie; **2.** kazanie, nauka, opowiadanie, powieŹć, relacyja, rzecz; **3.** dysputacyja, rozmowy, traktat; **4.** postanowienie, uchwała, wyrok.

Cf **NAMOWIENIE**, **NAMOWNOŹĆ**